

Ikäihmisille tarjottavien ruokapalveluiden kartoitus

Ikäruoka 2.0 -hanke

Anne Aaltonen, KTM, Ravitsemusfoorumi 10.9.

Gery

Sisältö

- Ikäruoka 2.0
- Ruokaympäristön viitekehys ja ruokapalveluja
- Pk-seudun ja Uudenmaan ruokapalveluiden kartoitus - tuloksia
- Covid-19 -pandemian vaikutukset ruokapalveluihin

Gery

Ikäruoka 2.0

- **Päämäärä:**
 - tukea kotona asuvien ikäihmisten hyvää terveyttä ja ravitsemusta
 - kehittää uudenlaisia toimintatapoja, joissa kohderyhmä on mukana kehittämässä oman alueensa ruokapalveluita
 - monimuotoiset, oman asuinalueen ruokapalvelut, jotka vastaavat aiempaa paremmin ikääntyneiden tarpeisiin.
- **Kohderyhmä:** juuri eläkkeelle jääneet, riskiryhmiä: yksin asuvat, leskeytyneet, toimintakyvyltä ja kognitiolta heikentymässä olevat
- **Hankkeen ohjaus ja toteutus:** Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, osatoteuttajia Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Gery ry

IKÄRUOKA 2.0 – MITEN IKÄIHMISTEN KAUPPA- JA RAVINTOLAPALVELUT SAADAAN SUJUVAMMAKSI?

Ikäruoka 2.0

- **Pilottialueet:** Jyväskylä, Mikkelin alue, Järvenpää/ (pk-seutu, Uusimaa)
- **Toteutusaika:** 2020-2022. Hankkeen jälkeen kehitettyjä toimintatapoja, kehittämiskokeilujen tuloksia, koulutuksia ja materiaaleja hyödynnetään myös muilla alueilla ja muiden kohderyhmien ruokaympäristön kehittämisessä
- **Rahoittaja ja päärahoituslähde:** Hanke saa sosiaali- ja terveysministeriön myöntämää valtionavustusta terveyden edistämisen määrärahasta.

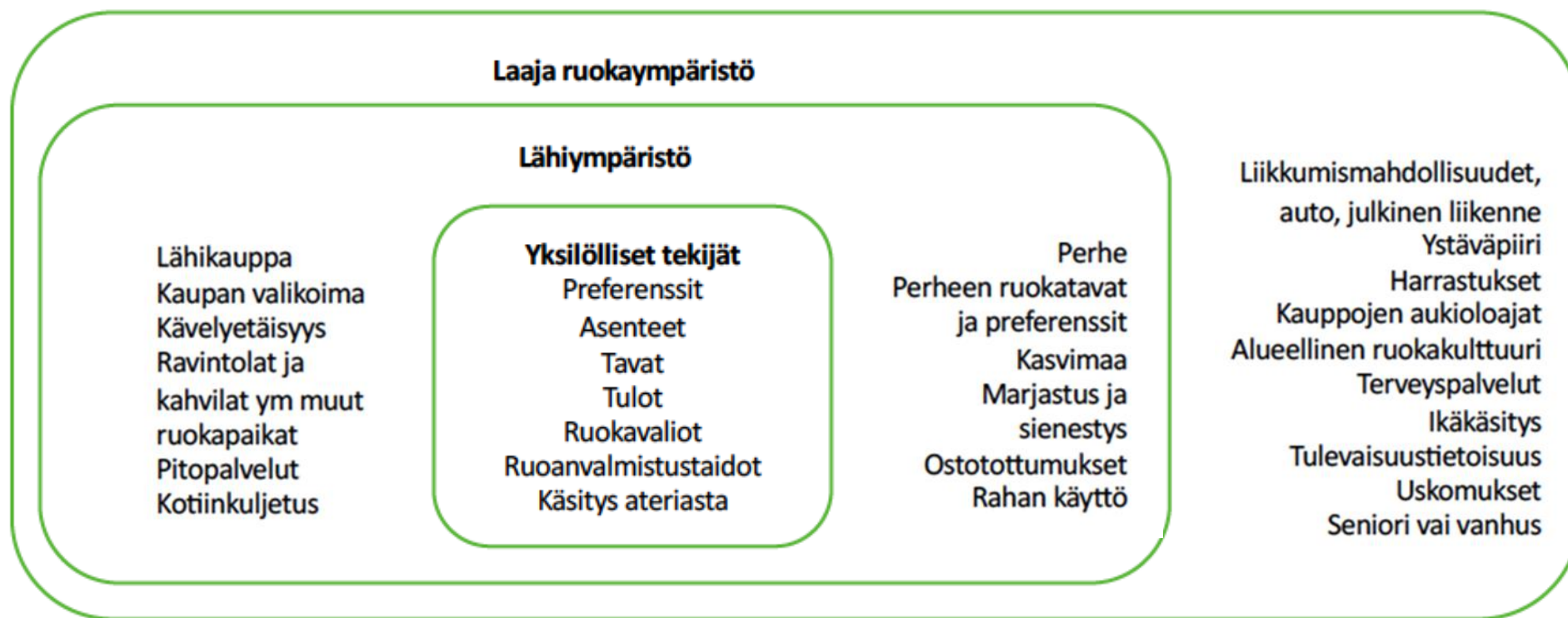

Ikäruoka 2.0 – tavoitteita 2020

- Tiedottaminen hankkeen toiminnasta ja ikäihmisten ruokasuosituksista
- Tiedon kerääminen pilottialueilta
 - Ruokaympäristö, ruokaan liittyvät palvelut ja toimijat, ikäihmisten huomiointi sekä haasteet ja mahdollisuudet on kartoitettu ja tunnistettu
 - Kohderyhmän ravitsemus ja palvelutarpeet
 - Ikäihmisten segmentointi palvelujen käyttäjinä
- Alueellisten pilottiryhmien kokoaminen ja kehittämiskohteiden tarkennus
 - Tavoitteena ruokapalveluiden kehittäminen pilottialueilla yhteistyössä eri sektoreilla toimivien palvelujen tuottajien ja kohderyhmän kanssa
 - Jyväskylä, Mikkelin alue, Järvenpää
- Pilottien käynnistäminen
 - Kauppapalvelujen kehittäminen
 - Yhteisöllisen ruokailun kehittäminen
 - Ravitsemustietoa palvelujen tuottajille
 - Ikäihmisten ravitsemuksen laadun arviointimalli

Gery

Ruokaympäristön viitekehys

Saatavuus

Saavutettavuus

Edullisuus

Houkuttelevuus

Hyväksyttävyys

Gery

Ruokapalveluja

Ikäihmisten huomiointi ja tavoittaminen?

Ruokakassit kotiin
Verkkokaupat

Ruoka- ja
elintarvikekaupat (fyysiset)

Kotiinkuljetukset; kuljetukset
kauppaan jne.

Tuotteiden keräily- ja
noutopalvelu

Asiointituki kaupassa

Tuotteiden tilaaminen netissä,
sähköpostilla, sovelluksella

Ruoanvalmistusapu kotiin
Neuvontaa ruoanlaitossa

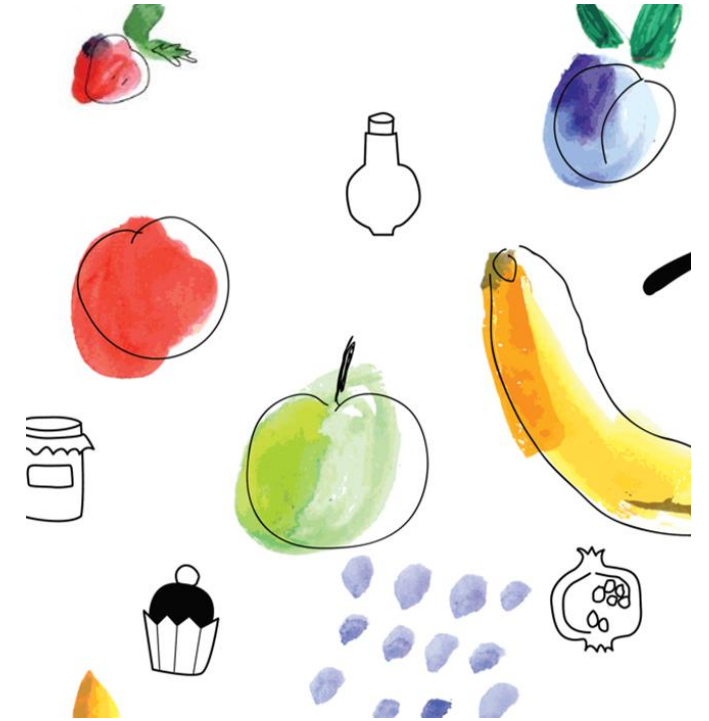
Ravintolat, kahvilat
Ruokailu paikan päällä / take away

Ryhmien käyttöön tarkoitetut tilat

Ruokapalveluiden kartoitus - tuloksia

- **Tuotteiden tarjoaminen ikäihmisille:** 35% tarjoaa, 47% ei tarjoa, mutta on kiinnostunut miettimään mahdollisuuksia, 18% ei tarjoa
- **Ikääntyneiden erityispiirteiden tunteminen:** 29% ei tunne lainkaan ikääntyvien erityistarpeita, 59% tuntee jonkin verran, 12% tuntee hyvin
- **65+-vuotiaiden merkitys asiakasryhmänä tulevaisuudessa:** 6% ei tärkeä kohderyhmä, 47% voisivat olla yksi kohderyhmä, 47% ovat tärkeä kohderyhmä

Gery

Ruokapalveluiden kartoitus - tuloksia

Nämä asiat ovat vastaajien mukaan huomioitu jonkin verran / hyvin:

Tila ja esteettömyys
Toimipaikkamme sisällä on penkkejä tms. istuimia, joilla asiakas voi levähtää esim. odottaessa
Tiloissamme on huomioitu esteettömyys
Tiloissamme on helppo asioida myös rollaattorilla tai pyörätuolin kanssa
Liikkuminen
Taksi tai muu kyytipalvelu pääsee lähelle sisääntuloa
Meille pääsee helposti myös julkisilla kulkuvälineillä
Sisääntulossa on huomioitu myös liikuntarajoitteiset
Toimipaikkamme lähellä on penkkejä tms. istuimia, joilla voi matkalla levähtää
Meillä on liikuntarajoitteisille/ikäntyneille merkityt pysäköintipaikat

Gery

Vastausvaihtoehdot: 0= En osaa sanoa/ei relevantti tekijä, 1= Ei toteudu yrityksessämme, 2=Toteutuu jonkin verran, 3=Toteutuu hyvin

Ruokapalveluiden kartoitus - tuloksia

Nämä asiat ovat vastaajien mukaan huomioitu jonkin verran / hyvin:

Asiointituki
Tilauksen tekeminen on selkeää ja ymmärrettävää myös niille ikääntyville, jotka eivät ole tottuneita netin tai sovelluksen käyttäjiä
Meillä saa tarvittaessa ikäihmisille suunnattua opastusta ja apua asiointiin
Tuotteet on sijoiteltu siten, että ne ovat myös ikääntyvien helposti saatavilla
Ikäihmiset saavat meiltä tarvittaessa apua sovellusten käyttöön esim. palvelujemme tilaamisessa
Toimitamme tuotteita kotiin sisälle kannettuna
Tuotevalikoima, hinnoittelu
Tuotevalikoimassamme on huomioitu erityisruokavaliot
Tuotteiden ja palveluiden tiedot ovat selkeästi nähtävissä, esim. tekstin koko, hyllymerkinnät
Ruokatuotteiden valikoimassa on huomioitu ikääntyvien tarpeet (esim. pienemmät pakkaukset ja annoskoot)

Gery

Vastausvaihtoehdot: 0= En osaa sanoa/ei relevantti tekijä, 1= Ei toteudu yrityksessämme, 2=Toteutuu jonkin verran, 3=Toteutuu hyvin

Ruokapalveluiden kartoitus - tuloksia

Nämä asiat ovat vastaajien mukaan huomioitu jonkin verran / hyvin:

Ikäihmiset erityisryhmänä
Henkilöstömme on koulutettu kohtaamaan ja huomioimaan ikäihmiset

Gery

Vastausvaihtoehdot: 0= En osaa sanoa/ei relevantti tekijä, 1= Ei toteudu yrityksessämme, 2=Toteutuu jonkin verran, 3=Toteutuu hyvin

Ruokapalveluiden kartoitus - tuloksia

Näissä asioissa vastaajat näkevät kehittämismahdollisuuksia:

Tila ja esteettömyys
Tilojemme ääni- ja valosuunnittelussa on huomioitu heikentyneen kuulon ja/ tai näön haasteet
Asiointituki
Tilauksen tekeminen on selkeää ja ymmärrettävää myös niille ikääntyville, jotka eivät ole tottuneita netin tai sovelluksen käyttäjiä
Tuotevalikoima, hinnoittelu
Ruokatuotteiden valikoimassa on huomioitu ikääntyvien tarpeet (esim. pienemmät pakkaukset ja annoskoot)
Aterioiden sisältö on suunniteltu ikääntyvien tarpeiden mukaisesti (esim. koostumus, ravintosisältö)
Olemme huomioineet ikäihmiset omana ryhmänään hinnoittelussa (esim. eläkeläisalennus)
Tuotteissamme on kerrottu ravintosisältö ja energiamäärä

Gery

Ruokapalveluiden kartoitus - tuloksia

Näissä asioissa vastaajat näkevät kehittämismahdollisuuksia:

Ikäihmiset erityisryhmänä
Henkilöstömme on koulutettu kohtaamaan ja huomioimaan ikäihmiset
Järjestämme eläkeläisille lounastreffejä ym. yhteisiä tilaisuuksia
Huomioimme viestinnässämme ikäihmiset kohderyhmänä
Olemme huomioineet toiminnassamme muistisairaat asiakkaat

Gery

Ruokapalveluiden kartoitus – tuloksia

- **Palvelun tarjoajien tunnistamia kehittämistarpeita ja mihin toivotaan tukea:**
 - Ikäihmisten tarpeiden tunnistaminen ja tavoittaminen
 - Kuljetuspalvelujen helpottaminen
 - Tilaamisen yksinkertaistaminen
 - Lisää osaamista ikäihmisten erityispiirteisiin liittyen
 - Laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden välillä: tuotekehitystä, uusia palveluja

Gery

Mitä seuraavaksi?

- Ikäihmisten ravitsemuksen ja palvelutarpeiden kartoitus Geryn alueella
- Kartoitukset muilla pilottialueilla
- Alueittaisten pilottiryhmien kokoaminen
- Mukaan hankkeeseen?
 - Etsimme ikäihmisiä kertomaan näkemyksiään palvelujen tarpeesta ja ruokailuun liittyvistä tottumuksistaan Järvenpään alueelta
 - Kehittämisestä kiinnostuneet ruokapalvelujen tarjoajat ovat edelleen tervetulleita
- Yhteydenotot: Merja Suominen (merja.suominen@gery.fi tai 050 584 1995)

Gery

Covid-19 -pandemian vaikutuksia ruokapalveluihin

- Kotiinkuljetukset yleistyneet, reittikuljetukset
- Ruokakassipalvelujen käyttö lisääntynyt
- Take away –tarjooma lisääntynyt, tarjottavien määrän karsinta
- Uusi jakelukanava: tuotteiden tarjoaminen kauppojen kautta
- Verkkokaupan kehittäminen ja kasvu
- Tuotteiden yksittäispakkaaminen lisääntynyt
- Keräily kaupan ovelle on lisääntynyt
- Virtuaalikalhvit ja -tapaamiset

Gery

Kiitos!

Gery